

Správa o činnosti v oblasti plemenitby včiel v ZCHVMSKV za roky 2013 - 2016

1. Aktivity zrealizované každoročne

- a, VČS Združenia a jednanja Uznávacej komisie MP SR pre chov a plemenitbu včiel
- g, Aktualizácia Záznamníka chovateľov matiek
- f, Lektorská a prednášateľská činnosť v SOŠ pod Bánošom (Ing. J. Kopernický)
- b, Odborné semináre chovateľov matiek: 2/2013, 2/2014, 1/2015
- c, Kurzy chovateľov matiek: 3/2013, 2/2014, 2/2015,
- e, Kontroly nových záujemcov o plemenný chov: 2/2013, 4/2014, 4/2015
- d, Inseminačná služba pre plemenné chovy (v tabuľke)
- e, Testovanie matiek na TST (v tabuľke).

2. Príležitostné aktivity:

Rok 2013

- a, Pre nízky záujem chovateľov o testovanie boli zrušené 4 rezervné Testačné stanice
- b, V zmysle obsahu listu ústrednému riaditeľovi ŠVaPS SR od roku 2013 pravidelne informuje Poverenú plemenársku organizáciu o importe matiek a presune včelstiev zo zahraničia na územie SR.
- c, Pracovníci ÚVč spracovali video: Význam plemenárskej evidencie pri odchove včelích matiek.
- e, Od roku 2013 sa vo všetkých plemenných chovoch rozmnožujú matky od čistokrvných matiek, alebo od importovaných plemenných matiek známeho pôvodu.
- f, Na Kongrese Apimondie v Kijeve sa 2 pracovníci ÚVč prezentovali posterom „Genetická charakteristika slovenskej kranskej včely použitím mikrosatelitových markerov“. Na vedeckej konferencii v Nitre predniesli príspevok: “Kranská včela na Slovensku“.
- g, S platnosťou od 1.3.2013 bol Ústavom včelárstva novelizovaný „Cenník včelstiev, pomôcok a zariadení“.

Rok 2014:

- a, Pre nezáujem chovateľov o testovanie bola zrušená 1 rezervná Testačná stanica
- b, V spolupráci s chovateľom J. Tómom bolo zabezpečené vypracovanie a otestovanie „Metodiky sériového odchovu matiek pri kladúcej matke s využitím tichej výmeny“.
- c, Vladimír Sokol odprezentoval vyhodnotenie importovaných matiek línie Slovinka v plemenných chovoch SK. Pre použitie do ďalšej plemenitby je vhodných iba 32% z 56 hodnotených Sloviniek (t.j. 26 matiek).
- d, Vladimír Sokol vypracoval a odprezentoval manuál „Vedenie plemenárskej dokumentácie“ v programe EXCEL
- e, Na XIX konferencii zlepšovateľov a vynálezcov, konanej v Ostrave bola odprezentovaná téma: „Problematika chovu matiek a plemenárska práca v chove včiel na Slovensku.“
- f, V roku 2014 bola daná do užívania webová stránka ZCGVMSKV.
- g, Pre MPSR, Odbor živočíšnych komodít bol vypracovaný materiál „Zdôvodnenie potreby presmerovania podpory na plemenné matky späť do plemenných chovov“.

Rok 2015:

- a, Na základe požiadavky na medzinárodnú spoluprácu bolo pre včelárov zo Záporožia exportovaných 24 kranských matiek z plemenných chovov.
- b, Na medzinárodnej vedeckej konferencii v Penze, Ruská federácia bol publikovaný vedecký príspevok autorov V. Sokol, J. Kopernický: „Úspechy v inseminácii trúdokladných včelích matiek“.

Rok 2016:

- a, Na VČS bolo v Organizačnom poriadku schválené navýšenie počtu včelstiev takto: V ŠCH 40 + 10 plemenných, v RCH 30 + 5 plemenných.
- b, MP SR udelilo plemennému chovu pána Petra Karabela štatút Šľachtiteľského chovu.
- c, Predseda ZCHVMSKV sa zúčastnil na prezentácii projektu SMARTBEES, zameraného na zastavenie miznutia ohrozených európskych rás, organizovaného nemeckými včelárskymi výskumníkmi, ktorý propagoval Dr. A. Uzunov v B. Bystrici 11.6.2016. Na úvod podal info o testovaní plemenných matiek podľa potomstva na testačných staniciach v SR.
- d, Na VČS bol zvolený nový výbor združenia, predsedom sa stal Ing. Ján Kopernický.

3. Zoznam nesplnených úloh

Rok 2013:

- a, V dôsledku presmerovania podpory na matky z plemenných chovov kupujúcim (Nariadenie vlády 31/2011) sa oproti predošlému roku nezvýšil, ale znížil celkový počet odchovaných matiek v plemenných chovoch o 25%, pričom dotovaných matiek bolo až o 66,6% menej.

Rok 2015:

- a, V zmysle Uznesenia UK MP SR sa nepodarilo zmapovať percentuálny podiel potomstva plemenných matiek v ŠCH s prejavom žltého tergitu. Miesto toho bol prijatý návrh, aby v ŠCH neboli tolerované žiadne plemenné matky, v potomstve ktorých sa žltý tergít prejaví.

Rok 2016:

- a, Napriek uzneseniu na UK MP SR sa nepodaril schváliť novú Testačnú stanicu, o ktorú požiadala vedúca RCH ing. Anna Novosádová.
- b, V spolupráci so ŠVPS SR sa doposiaľ nepodarila zabezpečiť legislatívna ochrana plemenných chovov ohrozených bastardizáciou z možného prisunu nežiadúcich matiek.

4. Plánované aktivity do roku 2020

- a, V súčinnosti so ŠVaPS SR zabezpečiť legislatívnu ochranu plemenných chovov pred znehodnotením genofondu trúdmi z okolitých včelstiev.
- b, Pre zvýšenie vitality plemenných matiek zabezpečiť geografickú a epidemiologickú izoláciu a líniovú čistotu plemenárskych staníc.
- c, V ŠCH vyššou čiastkou podporiť odchov čistokrvných plemenných matiek, aby neboli nútení zabezpečovať rentabilitu chovu produktami na úkor šľachtiteľskej práce.

OCHOV MATIEK V PLEMENNÝCH CHOVOCH

Rok	Plemenné chovy	Počet matiek				Insemin. služba		Testované	
		Insem.	Voľne.	Nesp.	Spolu	Chovy	Matky	Chovy	Matky
2013	36	442	6544	149	7145	7	133	8	32
2014	29	360	7061	299	7729	8	145	6	28
2015	33	427	9197	139	9763	10	143	25	100

V L. Hrádku 12.10.2016

Vypracovali: Ing. Ján Kopernický, CSc.

Ing. Jaroslav Gasper